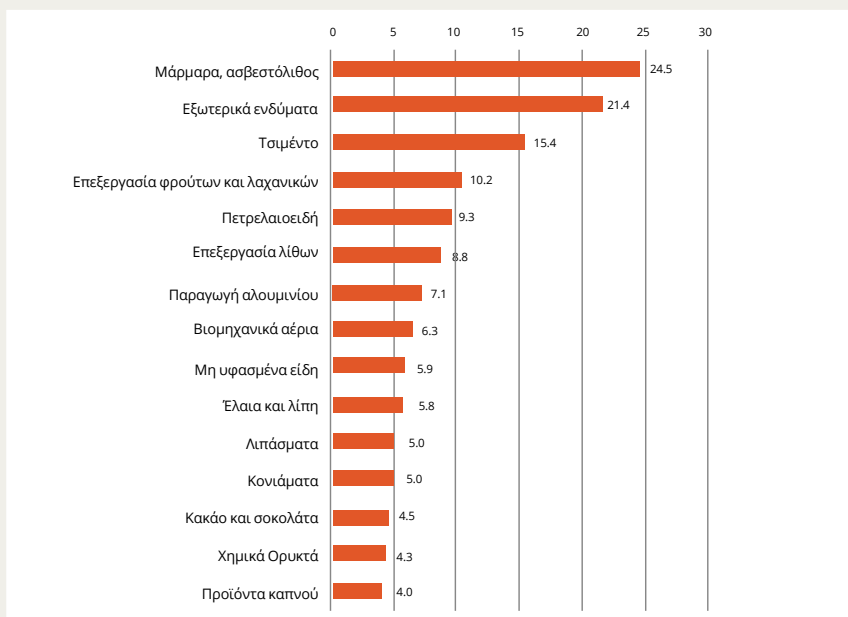

Δυναμικά εξαγωγίμα βιομηχανικά προϊόντα

Η επαναφορά της ελληνικής οικονομίας σε υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης δεν μπορεί να συμβεί χωρίς στροφή της παραγωγικής δραστηριότητας προς τομείς με υψηλή επενδυτική δραστηριότητα και διεθνώς εμπορεύσιμα προϊόντα. Η βιομηχανία μπορεί να συνδράμει σημαντικά σε αυτή την αλλαγή του προτύπου ανάπτυξης, καθώς παράγει σημαντικό μέρος των διεθνώς εμπορεύσιμων προϊόντων (μέσος όρος το 2015-2017: 87%). Άλλωστε, η σημασία της αναγνωρίζεται πλέον και σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας για βιομηχανική αναγέννηση, έχει τεθεί ως στόχος η σταδιακή αύξηση του μεριδίου της στο ΑΕΠ της Ε.Ε. στο 20% έως το 2020. Η ελληνική βιομηχανία κατέχει αντίστοιχο μερίδιο περίπου 8,5% και άρα υπάρχουν, καταρχήν, σημαντικά περιθώρια ανάπτυξής της.

Οι εξαγωγές βιομηχανικών προϊόντων την περίοδο 2015 - 2017 ήταν κατά μέσο όρο στα €23,4 δισεκ. ετησίως. Με μέσο ρυθμό ετήσιας αύξησης 4%, το 2017 η αξία των εξαγωγών βιομηχανικών προϊόντων ανήλθε σε €25,4 δισεκ. Όμως, ανοδική τάση καταγράφηκε ταυτόχρονα και στις εισαγωγές βιομηχανικών προϊόντων, 5% ετησίως, με την αξία τους να διαμορφώνεται το 2017 στα €46,5 δισεκ. (μ.ό. 2015-2017: €42,5 δισεκ.). Τελικό αποτέλεσμα των δύο αυξητικών τάσεων ήταν η διέυρυνση του εμπορικού ελλείμματος βιομηχανικών προϊόντων, από περίπου €17,6 δισεκ. το 2015 σε €21,1 δισεκ. το 2017. Ελλείμματα παρουσιάζει και η πλειονότητα των επιμέρους κλάδων, με εξαίρεση τους κλάδους Προϊόντων διύλισης πετρελαίου, Βασικών Μετάλλων και Λατομικών Προϊόντων.

Ξεχωριστό ενδιαφέρον παρουσιάζει η ανάδειξη των ελληνικών βιομηχανικών προϊόντων, τα οποία με τις επιδόσεις τους έχουν συμβάλει στην άνοδο των εξαγωγών τα τελευταία χρόνια. Για την εξέταση των εξαγωγικών επιδόσεων μπορεί να χρησιμοποιηθεί ο δείκτης Αποκαλυπτόμενου Συγκριτικού Πλεονεκτήματος Εμπορίου (Revealed Comparative Advantage - RCA), αναφερόμενος και ως δείκτης Balassa. Ο δείκτης συγκρίνει τη σημασία των εξαγωγών ενός προϊόντος σε μια χώρα με τη σημασία τους στις εξαγωγές σε μια ευρύτερη γεωγραφική περιφέρεια. Είναι χρήσιμο να τεθεί εδώ ως μέ-

Διάγραμμα: Κατάταξη βιομηχανικών προϊόντων βάσει του Δείκτη Balassa, RCA, 2015-2017

τρο σύγκρισης η Ε.Ε. Όταν οι τιμές του δείκτη RCA είναι μεγαλύτερες της μονάδας, τότε προκύπτει ένα συγκριτικό πλεονέκτημα του προϊόντος στη χώρα. Εάν ο δείκτης έχει μικρότερη τιμή από τη μονάδα, τότε το προϊόν της χώρας έχει συγκριτικό μειονέκτημα. Στο διάγραμμα που ακολουθεί περιλαμβάνονται τα 15 προϊόντα με τις καλύτερες επιδόσεις κατά την περίοδο 2015 - 2017.

Βάσει των επιδόσεών τους στον δείκτη Balassa, πρωτοπόρα στην ανταγωνιστικότητά τους έναντι της Ε.Ε. ελληνικά προϊόντα αναδεικνύονται τα Μάρμαρα (μέση επίδοση 2015 - 2017: 24,5) και τα Εξωτερικά Ενδύματα (21,4), ενώ ακολουθούν το Τσιμέντο (15,4) και τα Επεξεργασμένα Φρούτα και Λαχανικά (10,2), τα Πετρελαιοειδή (9,3), οι Επεξεργασμένοι Λίθοι (8,8) και το Αλουμίνιο (7,1). Υψηλό πλεονέκτημα σε σύγκριση με την Ε.Ε. παρουσιάζουν και τα Χημικά βιομηχανικά αέρια (6,3), τα Μη υφασμένα είδη (5,9) και τα Έλαια και λίπη (5,8). Τα προϊόντα με τις σχετικά καλύτερες επιδόσεις δεν προέρχονται από λίγους μόνο βιομηχανικούς κλάδους, αλλά από ένα ευρύτερο φάσμα δραστηριοτήτων, αναδεικνύοντας τα συγκριτικά πλεονεκτήματα σε διάφορα τμήματα της εγχώριας βιομηχανίας.

Οι λόγοι για τους οποίους ένα προϊόν μπορεί να έχει ισχυρή εξαγωγική επίδοση είναι η υψηλή ποιότητα ή το χαμηλό κόστος (παραγωγής, μεταφοράς ή ρυθμιστικής επιβάρυνσης) σε σύγκριση με τις άλλες χώρες στο πλαίσιο αναφοράς. Τα προϊόντα με υψηλή επίδοση, καθώς και άλλα που έπονται ως προς το συγκριτικό τους πλεονέκτημα, θα μπορούσαν να έχουν υψηλές πωλήσεις και σε άλλους εξαγωγικούς προορισμούς, εκτός Ε.Ε., ιδίως εφόσον διαπιστωθεί ότι σε αυτούς η συνολική προσφορά υπολείπεται της ζήτησης, συμβάλλοντας περαιτέρω στη βελτίωση του συνολικού εμπορικού ισοζυγίου της χώρας. Σε αυτόν τον στόχο θα μπορούσε να συμβάλει η οικονομική πολιτική με κατάλληλες δράσεις, είτε κλαδικές είτε «οριζόντιες».

Περαιτέρω ανάλυση περιλαμβάνεται, μεταξύ άλλων, στη μελέτη του ΙΟΒΕ «Προκλήσεις και προοπτικές του τομέα μεταποίησης στην Ελλάδα: Στρατηγικές παρεμβάσεις για ανάπτυξη», που εκπονείται με τη στήριξη της πρωτοβουλίας «Ελληνική Παραγωγή - Συμβούλιο Βιομηχανιών για την Ανάπτυξη».